

غیبت معنادار تهران در دو نشست مربوط به سوریه و افغانستان؛

مسکو، صحنه گردان حذف نفوذ منطقه‌ای ایران است؟

محبوبه ولی

ایران نگرانی همواره برای ایران وجود داشته است؛ به ویژه آنکه در مسئله دمشق، پای قدرتی چون روسیه در میان است. از این رو همواره سعی کرده حضور خود در میانه میدان را تثبیت کند. مسکو اما هرازگاهی این نگرانی را تشدید می‌کند.

مسکو، دمشق و غیبت‌های گاه‌به‌گاه تهران

اسفند پارسال وقتی ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه و رجب طیب اردوگان، رئیس‌جمهور ترکیه در مذاکراتی بدون حضور ایران، توافق آتش پس‌انداز کردند، عدم دعوت آنها از ایران بدبینی‌های بسیاری را برانگیخت. غیبت ایران در این مذاکرات، در حالی بود که نیروهای ایرانی یکی از عوامل اصلی در خروج ادلب از دست شورشیان و افتادن به دست ارتش اسد بودند. با این حال ایران سعی کرد با تلاطم مذاکرات آستانه، آن غیبت را بی‌اثر کند. ناگفته نماند که در مقطعی نیز اصرار حسن روحانی و ظریف به پوتین برای برگزاری مذاکرات آستانه، بی‌پاسخ ماند. اسفند امسال، مسکون تحرکات توأم با غیبت ایران را تکرار کرده است و به دنبال آن، همان نگرانی‌های همیشگی نیز تکرار شده‌اند؛ منتی این بار با شواهدی که آن را تشدید می‌کند.

پنجشنبه گذشته وزرای خارجه قطر، روسیه و ترکیه اولین نشست سه‌جانبه خود را برگزار کردند. این نشست درباره مسائل مختلف منطقه بود؛ از وضعیت لیبی تا پرونده هسته‌ای ایران؛ اما در رأس آن مسئله سوریه بود.

دو نشست موازی؛ یکی با ایران، یکی بدون ایران

مولود چاوش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه همان روز در کنفرانسی خبری در حضور هم‌تایان روسی و قطری خود اعلام کرد که دو جبهه مسکو و آنکارا، یک روند مشورتی جدید را در مورد سوریه آغاز کرده‌اند. همچنین اعلام شد که قرار است جلسات مشترک کابین سه کشور برای بحث در خصوص سوریه تداوم پیدا کرده و جلسه بعدی این نشست سه‌جانبه هم احتمالاً ترکیه‌ای است.

این روند مشورتی جدید «بدون حضور ایران» است. در شرایطی آغاز شده که هم‌زمان با آن مذاکرات آستانه «با حضور ایران» بیش از چهار سال است که به دنبال راهکاری برای صلح در سوریه است. حالا اما بسیاری معتقدند مذاکرات تازه با حضور قطر، به معنی به انزوا کشاندن ایران و البته مذاکرات آستانه است. هر چند سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در واکنش به این دسته از تحلیل‌ها، صریحاً گفت که این سه

علاوه بر مذاکرات دو جبهه که بدون حضور ایران برگزار شد، مقام‌های روس خبر برگزاری نشست مشورتی صلح افغانستان در روز ۱۸ مارس، ۲۸ اسفند در مسکو را هم داده‌اند که آن هم بدون حضور ایران خواهد بود.

کشور یعنی روسیه، ترکیه و قطر به دنبال جایگزینی تلاشی که روسیه و ترکیه و ایران از سال ۲۰۱۷ به طور مشترک برای کاهش درگیری‌ها در سوریه انجام داده‌اند، نیست؛ اما نکته‌ای که این تحلیل را قوام بخشیده، تکرار همین رفتار از سوی مسکو در خصوص افغانستان و طالبان است.

یک نشست مشورتی دیگر بدون حضور ایران

علاوه بر مذاکرات دو جبهه که بدون حضور ایران برگزار شد، مقام‌های روس خبر برگزاری نشست مشورتی صلح افغانستان در روز ۱۸ مارس، ۲۸ اسفند در مسکو را هم داده‌اند. نکته جالب اینکه برای این نشست نیز از ایران دعوت نشده است. به روایت رسانه‌ها به نقل از سخنگوی وزارت

خارجه روسیه، این نشست قرار است با حضور نمایندگان روسیه، چین، پاکستان و نمایندگان دولت افغانستان و طالبان برگزار شود. از آمریکا نیز دعوت شده، هر چند که رویترز گفته وزارت خارجه آمریکا هنوز حضورش در این نشست را تأیید نکرده است.

ضمیر کابلوف، نماینده ویژه پوتین در امور افغانستان اعلام کرده که دعوت‌نامه حضور در این نشست برای کشورهای مذکور ارسال شده است. ایران اما «غایب بزرگ» این نشست هم خواهد بود. در حالی که در خصوص افغانستان و طالبان نیز ایران علاوه بر قریب‌جغرافیایی با این کشور، طی سالیان متمادی، متحمل هزینه‌های بسیار گزاف از جهت مهاجرین افغان، خونریزی‌های طالبان و مواردی از این دست شده است.

تجربه قره‌باغ

قره‌باغ ایران، روسیه را شریک راهبردی خود می‌داند، اما تجربه «قره‌باغ» گویای این واقعیت است که نمی‌توان چندان خام‌این «شراکت راهبردی» شد. در غائله قره‌باغ، مناقشه میان دو همسایه شمالی ایران یعنی ارمنستان و آذربایجان رخ داد. این مناقشه به لحاظ جغرافیایی به قدری به ایران نزدیک بود که موشک‌های دو طرف به داخل خاک ایران هم اصابت می‌کرد. به لحاظ سیاسی و اقتصادی نیز چنان

بر ایران مؤثر بود که با تغییرات مرزی، موقعیت ژئوپولیتیک ایران را متزلزل و تسلط ایران بر شبکه ترانزیتی آن منطقه را تضعیف کرد. با این حال تمام آنچه در قره‌باغ و میان آذربایجان و ارمنستان رخ داد، بدون حضور ایران بود. «شریک راهبردی ایران»، یعنی روسیه و پس از آن ترکیه بازگردان اصلی قره‌باغ بودند.

بسیاری از سیاستمداران و ناظران داخلی و خارجی، نبود ایران در تحولات آن سوی مرزهای شمالی‌اش را ضعف دیپلماتیک و کاهش نفوذ آن در منطقه قفقاز جنوبی خواندند. این تجربه البته شواهد کوچک و بزرگ دیگری مانند همین نشست‌هایی که در غیاب ایران برگزار می‌شوند، منجر به شکل‌گیری این سوال بزرگ شده که آیا روسیه، قصد کاهش نفوذ ایران در منطقه را دارد؟

با چرخش موضعی که به سبب تحولات منطقه‌ای رخ می‌دهد، هیچ بعید نیست که سیاست روسی در خلاف جهت منافع تهران بچرخد و نهایتاً ایران را به جای یک بازیگر منطقه‌ای، تبدیل به یک مال‌باخته جنگ‌ها و منازعات منطقه‌ای کند

خطر ریاض

موضوع دیگری که نگرانی در باره پاسخ این پرسش را تشدید کرده، احتمال نزدیکی ریاض و مسکو است. این احتمال در راستای سفر هفته گذشته سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه به ریاض، دیدارش با بن سلمان و تحلیل‌ها پیرامون آن است.

منابع دیپلماتیک در این باره می‌گویند که با توجه به روی کار آمدن دولت بایدن در آمریکا و رابطه سرد و پرتنش دولت جدید و عربستان، قطعاً ریاض به دنبال یافتن دوستان و متحدان جایگزین است که منافع آنها را در منطقه تضمین کند. روسیه در این میان می‌تواند متحدی قوی باشد. شاید هم این سفر شواهد دیگر مبنی بر نزدیکی ریاض و مسکو به یکدیگر، صرفاً هشدار سعودی‌ها به آمریکا باشد تا از این طریق واکنشگرنه را ناگزیر کنند که سیاست سخت‌گیرانه خود نسبت به ریاض را تعدیل کند. اما به هر روی نشانه‌های تغییرات تازه در خاور میانه است که می‌تواند منجر به چرخش سیاست‌های مسکو شود به نحوی که منجر به تصمیم‌گیری برای انزوای ایران شود؛ به ویژه آنکه روابط گل‌آلود ریاض و واشنگتن، قطعاً ماهی‌هایی برای مسکو دارد. هر چند که مسکو در این سال‌ها نشان داده که منافع خود را در عدم رویارویی با ایران می‌بیند اما چرخش موضعی که به سبب تحولات منطقه‌ای رخ می‌دهد، هیچ بعید نیست که سیاست روسی در خلاف جهت منافع تهران بچرخد و نهایتاً ایران را به جای یک بازیگر منطقه‌ای، تبدیل به یک مال‌باخته جنگ‌ها و منازعات منطقه‌ای کند.

روی موج کوتاه

راه‌حل محسن رضایی برای لغو تحریم‌ها:

غنی‌سازی اورانیوم را به ۶۰ درصد برسانیم

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام روز شنبه در سفری که به یزد داشت، بابیان اینکه در دولت آینده بحث تحریم‌ها و تبعات آن جدی‌تر می‌شود، بنابراین اقتصاد یکی از چالش‌های مهم و جدی دولت بعدی به شمار می‌رود، گفت: دشمنی آمریکا علیه انقلاب با تحریم و فشار اقتصادی ادامه می‌یابد و دیپلماسی مادر این زمینه باید تقویت شده و غنی‌سازی را به ۶۰ درصد برسانیم؛ چون این مسئله به برداشتن تحریم‌ها از سوی آمریکا منتهی می‌گردد.

آمریکا:

دیپلماسی غیرمستقیم با ایران جریان دارد

جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید در نشست خبری گفت که دیپلماسی با ایران ادامه دارد، اما به شکل مستقیمی نیست. او افزود: آمریکا موضع خود را از طریق ارتباط با رویایی‌ها و دیگران به ایران توضیح می‌دهد، اما در این مرحله منتظر است بیشتر از ایرانی‌ها بشنود که چگونه می‌خواهند ادامه دهند. او تأکید کرد که گفت‌وگو درباره مساله هسته‌ای ایران پیچیده و حساس است.

نیویورک تا میز خبر داد:

احتمال آغاز مذاکرات غیررسمی ایران و آمریکا طی هفته‌های آتی

لارا جیکس در «نیویورک تایمز» نوشت: دیپلمات‌ها کار شناسان معتقدند که آقای روحانی و محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، می‌خواهند قبل از تغییر قدرت در ایران، مذاکرات هسته‌ای را به سرانجام برسانند. وی همچنین با اشاره به موانع موجود بر سر راه احیای برجام، افزود: با وجود بی‌سختی فعلی، دیپلمات‌های آمریکایی و اروپایی گفتند که گفتگوهای غیررسمی ممکن است طی هفته‌های آینده آغاز شود. وقتی این کار انجام شود، انتظار می‌رود که آمریکا و ایران توافق کنند تا گام‌های هم‌زمانی را جهت بازگشت به توافقنامه سال ۲۰۱۵ بردارند.

دولت بهار منتشر کرد:

صف دیدار با احمدی‌نژاد!

کانال تلگرامی دولت بهار که اخبار مربوط به محمود احمدی‌نژاد را پوشش می‌دهد، تصویری از صف دیدار با رئیس دولت نهم و دهم مقابل خانه‌اش در نارمک منتشر کرده است. دولت بهار نوشت: «هرم روزانه از اقصی نقاط کشور برای دیدار با احمدی‌نژاد به میدان ۷۲ نامک می‌روند». این کانال همچنین ویدئوهایی از سخنان هواداران رئیس‌جمهور منتشر کرده که می‌گویند به اینجا آمده‌ام تا از احمدی‌نژاد بخواهم در انتخابات شرکت کند. به گزارش فرارو، در هفته‌های اخیر محمود احمدی‌نژاد فعالیت‌های سیاسی‌اش را به شدت افزایش داده و این گمانه‌تقویت شده که او قصد دارد در انتخابات ۱۴۰۰ نامزد شود.

نماینده مجلس مطرح کرد:

انتقاد از دخالت نمایندگان در کار رهبر انقلاب

به گزارش برنا، محمد باقری بنابی، نماینده مردم بناب در مجلس، در رابطه با بیانیه ۲۰۵ نفر از نمایندگان و فشار بر مجمع برای عدم تصویب FATF گفت: دخالت نهادی حکومتی در کار یکدیگر خلاف عرف و اصول تشکیلات است البته اگر به صورت پیشنهاد محرمانه این اتفاق صورت بگیرد، بحث دیگری است، اما امضا کردن بیانیه و به صورت علنی تحت فشار قرار دادن مجمع مورد نفی است. او بابیان اینکه اعضای مجمع تشخیص منسوبان رهبری هستند، ادامه داد: دخالت کردن در کار مجمع تشخیص عملاً دخالت در کار مقام معظم رهبری است.

شرکت اماراتی:

نفت توقیف شده توسط آمریکا، ایرانی نبود

شرکت FIOGC که در امارات متحده عربی مستقر است، اعلام کرد محموله نفتی که آمریکا مدعی است ایرانی بوده و تحریم‌ها را نقض کرده است، از عراق خریداری شده بود و در اوج پاندمی، در دریای خلیج فارس می‌شد. طبق اسنادی که در دادگاه فدرال منطقه کمیسیون تنظیم شده است، شرکت نفت و گاز بین‌المللی فچیره (FIOGC) که متعلق به شیخ حمد بن محمد الشرقی، حاکم امیرنشین فچیره است، مدعی است یک فروشنده واسطه این محموله بوده و این نفت عراقی است. آمریکا مدعی است ایران این محموله نفتی را به خارج صادر می‌کرده است.

داشته‌ایم. برای انتخابات با توجه به شرایط کرونایی پیش‌بینی‌هایی شده است و چاب‌تره‌ها تعیین و نظارت بر تعرفه‌ها استمرار دارد.

سخنگوی شورای نگهبان تصریح کرد: شورای نگهبان محدودیت‌هایی در دریافت گزارش در باره فعالیت‌های انتخاباتی ندارد و این گزارش‌ها در زمان قانونی مدنظر قرار خواهد گرفت. وی درباره تبلیغات کاندیداها گفت: تبلیغات غیرمجاز انتخاباتی را در بررسی صلاحیت‌ها مدنظر قرار خواهیم داد. به گفته کدخدایی، تعداد صندوق‌ها در انتخابات ۱۴۰۰ چیزی در حدود ۱۵ درصد افزایش خواهد یافت.

وی درباره تعیین سقف معین برای نامزدها نیز گفت: شورای نگهبان هیچ هیأت نظارت در استان‌ها صادر نشده است. وی افزود: هماهنگی با وزارت کشور برای بررسی‌ها

نمی‌توانیم سقفی برای تعداد کاندیداها تعیین کنیم

کدخدایی درباره عملکرد شورای نگهبان گفت: ۶۳ مصوبه از مجلس دریافت کردیم که ۵۰ درصد آن عدم مغایرت داشته و ۱۳ اساسنامه نیز داشتیم که ۶ تا از اساسنامه‌ها تأیید شده است. همچنین ۱۷۷ نامه از دیوان عدالت اداری داشتیم و ۷۹ نامه مغایرتش با شرع مقدس اعلام و ۳۳ مورد آن خلاف موازین شرع تأیید شد. همچنین ۳۵۰ حکم برای اعضای هیأت نظارت در استان‌ها صادر شده است.

وی افزود: هماهنگی با وزارت کشور برای بررسی‌ها

منع قانونی برای کاندیداتوری نظامیان وجود ندارد

اساسی مغایرت داشت که قبلاً گفته شده، برخی از موارد هم برای اولین بار ذکر شده بود که با ایرادات شورای نگهبان مواجه و جهت اصلاح به مجلس اعاده شد.

سخنگوی شورای نگهبان همچنین اظهار کرد: شورای نگهبان به لایحه مالیات بر ارزش افزوده نیز ایراداتی داشت که به مجلس عودت داده شد. کدخدایی درباره بودجه سال ۱۴۰۰ گفت: هنوز پاسخ رسمی ما برای مجلس ارسال نشده و مجلس در اطلاع‌رسانی عجله کرد و نظرات غیررسمی ما را اعلام کردند. همچنان ممکن است ایرادات تغییراتی داشته باشد.

وی بابیان اینکه متعاقباً نظر رسمی ما اعلام می‌شود، افزود: ما از مجلس درخواست داریم جلسات غیررسمی ما را لازم نیست اطلاع‌رسانی کنند و ما اگر لازم شد اطلاع‌رسانی خواهیم کرد.

سخنگوی شورای نگهبان گفت: اگر رویه شوراهای بررسی کنید منع قانونی برای حضور افرادی که سابقه نظامی دارند وجود نداشته و در ادوار مختلف افراد نظامی حضور داشتند و آنچه که قانون لحاظ کرده عدم منع ورود اینگونه افراد است. عباسعلی کدخدایی در نشست خبری دیروز خود در پاسخ به اینکه آیا دیدگاه امام خمینی (ره) در مورد فعالیت سیاسی نظامیان تأثیری در تصمیم‌گیری شورای بررسی صلاحیت کاندیداهایی با سابقه سیاسی خواهد داشت، ضمن بیان مطلب فوق، افزود: دخالت نظامیان که سوگیری داشته باشند قطعاً منع شده اما صرف نامزدشدن برای انتخابات منع قانونی نداشته است.

وی همچنین در توضیح آخرین وضعیت مصوبات مجلس و دولت، با اشاره به طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری گفت: این طرح به اصول ۹۹ و ۱۱۵ و ۱۱۰ قانون

خبر

کدخدایی:

تحلیلگر لبنانی تصریح کرد: کاملاً هریس کسی بود که با شش نفر از سران بین‌المللی از جمله تانیاهو تماس تلفنی داشت. این یک اتفاق بی‌سابقه برای یک معاون رئیس‌جمهور است. علاوه بر این هریس مستقیماً در مذاکره

صهیونیست معتقد از اوایل جوانی‌اش و التزامی که به دفاع از برتری اسرائیل داشته، تلاش خواهد کرد تا گزیننده‌های مذاکره با ایران و شروط آن، شدیدتر و سخت‌تر باشد. این در حالی است که پیروی از موضع مذکور، در شرایطی که تنش با چین و روسیه بالا گرفته، از قدرت دولت بایدن برای تمرکز بر اولویت‌هایش می‌کاهد و فرصت‌های در دسترس برای عقب‌نشینی حتی جزئی از خاورمیانه را ضایع می‌کند. این بهانه می‌تواند یکی از مهمترین دلایل طرفداران بازگشت سریع آمریکا به توافق هسته‌ای با ایران باشد.

کاملاً هریس در حال ایفای نقشی نامحسوس علیه ایران است؟

گروه کوچکی قرار داشت که دو بار با وزیر دفاع و رئیس ستاد مشترک دیدار کرده و گزیننده‌های پاسخ به ایران را مورد بررسی قرار دادند. او افزود: همچنین یک مسئول کاخ سفید فاش کرد که معاون بایدن در سنان اتخاذ تصمیم حضور داشته و موضع موافق خود در مورد ضرورت پاسخ دادن را بیان کرده است. شکی نیست که خواسته‌های شخصی هریس

الاجبار: